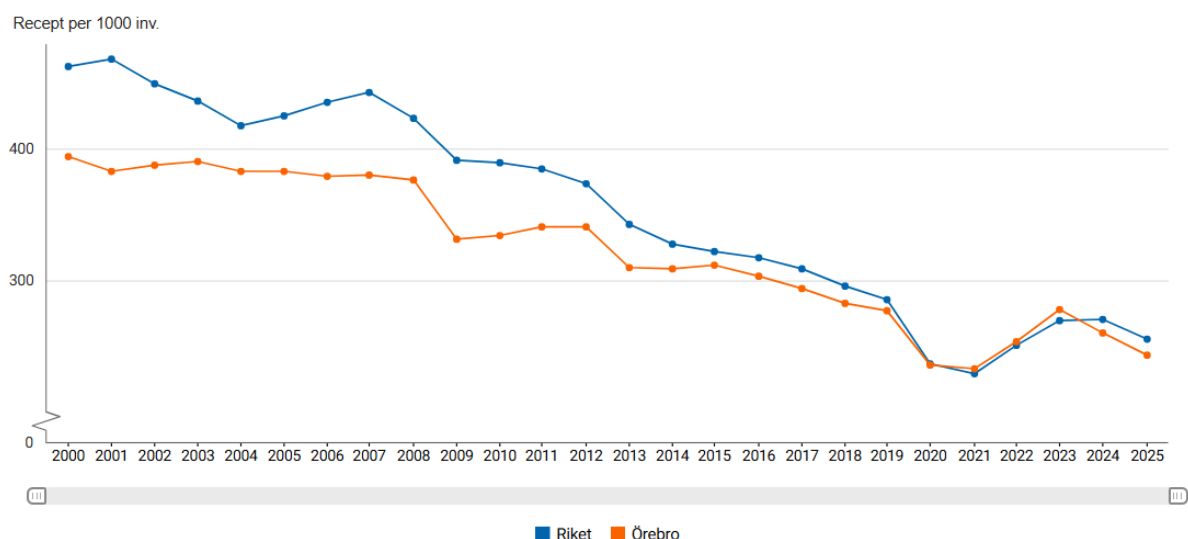

Årsrapport Strama Örebro 2025

Region Örebros lokala Strama grupp har som uppdrag att främja en rationell, men adekvat antibiotikaanvändning för att minska utvecklingen av antibiotikaresistens samtidigt som patienterna erbjuds en säker infektionssjukvård. Strama arbetar främst med de regionala verksamheterna inom primärvård och slutenvård, men Stramas arbete kan även rikta sig mot verksamheter utanför regional regi och till allmänheten.

Efter att antibiotikaanvändningen i regionen, liksom i övriga landet, under några år varit tydligt påverkad av covid-19 pandemin och dess efterverkningar med ökad infektionskänslighet hos en befolkning med minskas immunitet för vanliga luftvägsinfektioner, var antibiotikaförskrivningen i Region Örebro 2023 åter på en pre-pandemiska nivå med 278,1 recept/ 1000 invånare och år. Förskrivningen av antibiotika har därefter successivt minskat och 2025 sammanfattades året med en genomsnittlig förskrivning av 243,6 antibiotikarecept/ 1000 inv och år, se bild 1.

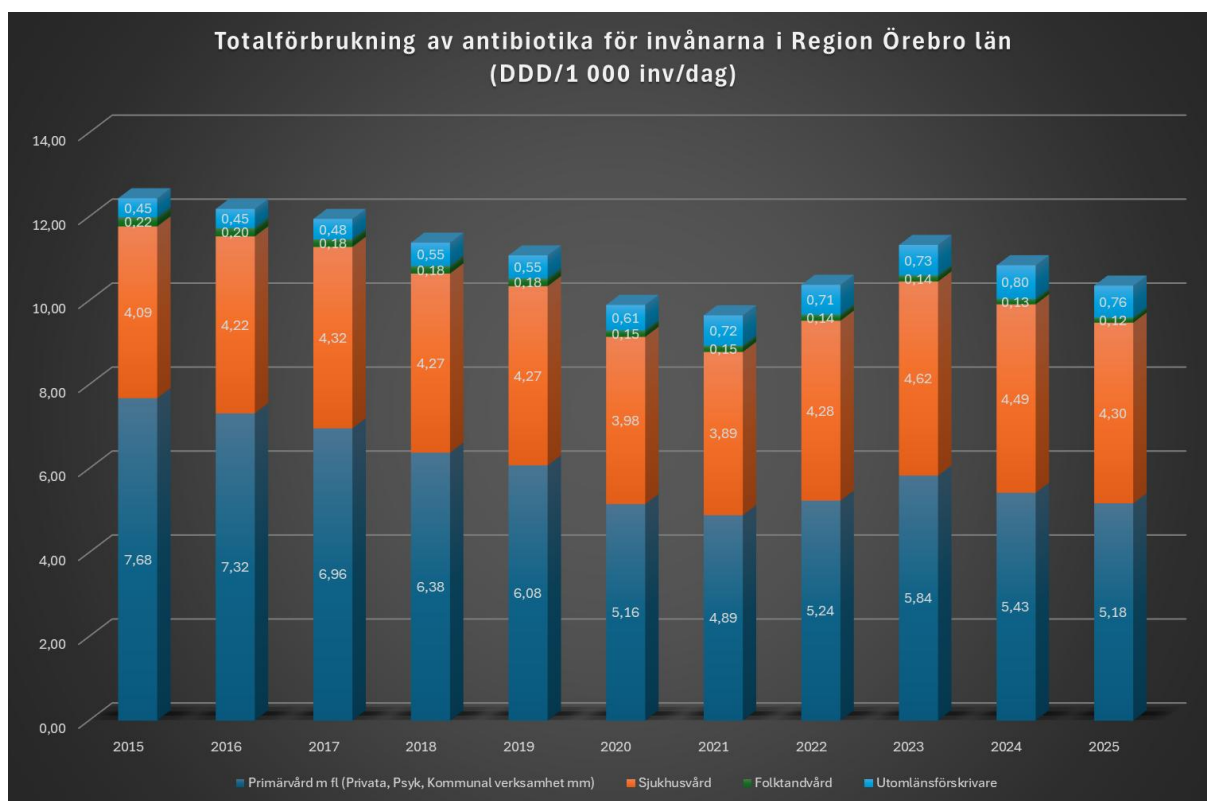
Försäljning efter region och år. Recept per 1000 inv, J01 exkl metenamin

1. Andel antibiotikarecept per 1000 invånare och år i Sverige respektive i Region Örebro

Den totala antibiotikaanvändningen mätt i definierade dygnsdoser (DDD) inkluderar både antibiotika förskrivet på recept och på rekvisition. Jämfört med 2015 då användningen i region Örebro uppgick till 12,44 DDD/ invånare och dygn har användningen successivt minskat och 2025 är motsvarande siffra 10,36 DDD/invånare och dygn. Den största minskningen ses i andel antibiotika förskrivna på recept av primärvården, medan slutenvårdsanvändningen ligger relativt stabilt eller snarare ökat något, se bild 2.

Region Örebro har generellt haft en hög förskrivning av kinoloner jämfört med stora delar av övriga landet, men det finns en trend med sjunkande förskrivning och 2025 närmade sig förskrivningen av kinoloner i relation till övriga urinvägsantibiotika rikssnittet på ca 10%.

2. Antibiotikaanvändningen i Region Örebro under 10 år, inklusive både förskrivning och rekvisition.

Personal

Under 2025 har sammansättningen av Stramas arbetsutskott varit stabil utan personalomsättning. Stramagruppen består av ordförande, Anja Rosdahl (40 % tjänst), primärvårdsrepresentant Emilie Larsson (10% tjänst), apotekare Magnus Olsson och Felix Pettersson (20% gemensam tjänst), sjuksköterska Annethe Thegel och vårdhygien/smittskyddsrepresentant Johanna Furberg

Region Örebros stramaordförande har även fungerat som ordförande för nationella Stramanätverket. Detta har medfört en ökad tidsåtgång till det nationella arbetet, men i gengäld ett ökat samarbete och inflytande nationellt för vår lokala Stramagrupp, vilket upplevts som positivt.

Nationell och internationell samverkan

Lokala ordföranden har verkat som ordförande för Stramanätverket, vilket medfört närmare samarbete med NAG Strama och Folkhälsomyndigheten.

Representanter från Strama har deltagit och nätverkat i årets olika nationella Stramamöten (Samverkan under ledning av Folkhälsomyndighet, Stramadagen, Antibiotikaforum och Höstmötet/ordförandemötet).

AntibiotikaSmart Sverige

Redan 2024 klubbades att hälso och sjukvården i Region Örebro skulle jobba med visionen AntibiotikaSmart Sverige med fokus på primärvård och slutenvård. Efter beslut i HSLG under våren 2025 eftersträvas också en diplomerings på Regionledning/HSLG nivå.

En styrgrupp bestående av Anja Rosdahl, Annethe Thegel och Marie Nybäck från Regionkansliet, Hållbar utveckling har under året arbetat med implementering av AntibiotikaSmarta Vårdcentraler och kliniker i regionen. Däremot har styrgruppen inte möjlighet att arbeta med kriterierna för AntibiotikaSmart Regionledning då beslut om åtgärder ligger på en högre organisatorisk nivå.

Efter en första "kick-off" för primärvård och slutenvård under nov 2024 har vi erbjudit ytterligare nystartsmöten för primärvården i Lindesberg och Karlskoga. Dessutom har vi erbjudit 3 digitala samverkansmöten för primärvården respektive slutenvården under året för att dela erfarenheter och skapa inspiration. Av regionens 30 vårdcentraler arbetar en majoritet med kriterierna för AntibiotikaSmart vårdcentral och under 2025 diplomerades 3 vårdcentraler (Adolfsberg, Mikaeli och Lillåns VC). Arbetet inom slutenvården går inte full lika smidigt eftersom man upplever att tiden inte räcker till och frågan inte är prioriterad jämfört med verksamhetsspecifika områden. Som ensam enhet inom slutenvården blev avdelning 83 certifierad som AntibiotikaSmart klinik under 2025.

Arbetet med att uppfylla kriterierna för AntibiotikaSmarta sjukhus på alla tre sjukhusen i regionen pågår men än så länge saknas flera strukturella förändringar och målet är att diplomerats inom några år.

Behandlingsriktlinjer - Stramaappen

Nationella Strama-appen har nu använt på bred front inom Region Örebro i över ett år och vi uppfattar att en stor del av regionens medarbetare har kännedom om appen och använder den med viss regelbundenhet. Vi arbetar kontinuerligt med att sprida information om appen, skapa förtroende för behandlingsriktlinjerna och upplysa om alla praktiska funktioner som finns tillgängliga i appen för att underlätta det kliniska arbetet. Nationella riktlinjer uppdateras kontinuerligt efter konsensusbeslut i expertgrupper från Läkemedelsverket eller Specialistföreningar, ffa Svenska Infektionsläkarföreningen.

Slutenvården

Infektionsverktyget

Under året har en mindre grupp med representation från Strama, Vårdhygien, Läkemedelscentrum och IT utvecklingen träffats regelbundet för att reaktivera Infektionsverktyget och standardrapporter till verksamheterna. Charlotta Hellbacher är projektledare för vidareutveckling och implementering av infektionsverktyget efter övergången journalsystemet Cosmic. Under året har hon påbörjat validering av data och identifiering av kliniskspecifika och allmänna fallgropar och fel. Efter en förnyad uppfräschning hos läkarna på respektive klinik av hur Infektionsverktyget fungerar i Cosmic sker ett automatiserat utskick av 6-8 standardrapporter per kvartal till berörda kliniker. Rapporterna är tyvärr inte så användarvänliga och lättillgängliga och arbetsgruppen jobbar med att få till ett bättre rapportverktyg. I väntan på detta har vi dock beslutat att nuvarande utskick finns kvar för att verksamheterna ska ha någon form av feedback hur deras antibiotikaföreskrivning ser ut och andel vårdrelaterade infektioner, för att underlätta målinriktat kvalitetsarbete.

Antibiotikaronder

En arbetsgrupp med representanter från Strama, infektionskliniken och smittskydd har tagit fram ett förslag kring antibiotikaronder med intention att erbjuda åtminstone en gång per vecka på medicinkliniken i Lindesberg eller Kirurgkliniken USÖ som pilot, med start under 2026

Primärvården

Medrave och Primärvårdskvalité

Alla regionens vårdcentraler är anslutna till Medrave och Primärvårdskvalitet och uppmanas att arbeta med sina egna data. En gång i halvåret skickas en gemensam rapport ut till vårdcentralerna med ca 10 förvalda kvalitetsmått avseende diagnoskopplade förskrivningsdata och antibiotika.

Självdeklaration primärvården

Som del i arbetet med AntibiotikaSmarta Vårdcentraler har vi återupptagit Stramas självdeklaration för Primärvården. Under 2025 hade självdeklarationen ett fokus på sår och sårvård. Under 2025 var det 17 vårdcentraler som lämnade in sin självdeklaration, vilket var rekord jämfört med tidigare år.

Reflektiva antibiotikamöten

Under 2025 har vi hunnit ha reflektiva antibiotikamöten med 4 vårdcentraler.

Utbildning

Både på våren och hösten har Strama deltagit i introduktionsveckan för de nya AT-läkarna och diskuterat kloka val kring antibiotika. Dessutom har vi medverkat i utbildningen av vårdpersonal med utländsk härkomst som läser kurs i Sjukvårdssvenska innan de börjar jobba inom regionen. Under våren hölls en digital utbildning i hur man använder Primärvårdskvalité och Medrave. Därutöver har utbildningsinsatserna mot Hälso o Sjukvården under året fokuserat på AntibiotikaSmart och reintroduktion av Infektionsverktyget.

En student har gjort sitt termin 10 arbete under handledning av Anja med fokus på antibiotikaanvändning, urinvägsinfektioner och följsamhet till behandlingsrekommendationer på urologmottagningen.